

KOMPETENSBEKRIVNING FÖR

Diplomerad Biträdande Ridinstruktör

Fastställt 2003 02 10

Ridsportens yrkesprov och diplom

Yrkesdiplomet är ridsportens kompetensbeskrivning och bekräftelse på yrkesmässighet avseende personlig färdighet och tillämpad kunskap. Kompetenskrav, yrkesprovets omfattning, samt bestämmelser fastställs och revideras av ridsportens yrkesorganisationer i samverkan med Svenska Ridsportförbundet, SvRF.

Bakgrund till yrkesprovets införande i Sverige

Vid Johannesbergskonferensen i april 1990, vilken samlat ett stort antal företrädare för den del av hästnäringen som berör ridsport, uttrycktes oro för kompetensnivå, utbildningsstruktur, lågt samhällsintresse, samt viss misstro mot befintlig yrkesutbildning. Förslag framkom att utarbeta *yrkesprov* enligt internationellt mönster.

Syftet

Syftet med införandet av yrkesproven var således att:

- Höja yrkeskunnande och yrkesstatus
- Synliggöra de olika yrkena genom tydliga kompetensbeskrivningar
- Minska omsättningen i yrket
- Samordna utbildningsstrukturer och optimera resursutnyttjandet
- Skapa en struktur för samverkan mellan yrkesliv och yrkesutbildning, som kunde ligga till grund för kvalitetsarbete.
- Kunna nå en yrkeskompetens via olika vägar.

Ansvaret för proven

Hästhållningens Yrkesnämnd (HYN) fick ridsportens uppdrag att utveckla ett system för kompetensbeskrivning i form av yrkesdiplom. Diplomet skulle utgöra arbetsmarkandens "kvitto" på uppnådd kompetens. HYN tillfördes extra medel för utvecklingsarbetet.

Landets mest erfarna yrkesverksamma anlätades för att utarbeta *Kompetensbeskrivningar* för olika yrkeskategorier inom ridhästnäringen. Studiebesök gjordes i några av de länder som har störst erfarenhet av yrkesprov inom hästnäringen och ett antal provexaminationer genomfördes. Yrkesproven kom, samtidigt som de ökade i popularitet, att finna sin form även i Sverige. 1997 ansågs proven så etablerade att HYN överlämnade ansvaret för provens administration till Svenska Ridsportförbundet.

Näringens direkta inflytande över yrkesproven betonades därvid starkt. Detta inflytande behövde säkerställas, samtidigt som det sågs naturligt att i Sverige, liksom i andra länder, låta Förbundet ha ett övergripande ansvar för verksamheten. Det betonades att samtliga yrkesutövare måste förväntas bedriva en verksamhet som, i varje fall långsiktigt, sammanfaller med den nationella inriktningen, som Förbundet står för och leder utvecklingen av.

Genom inrättandet av en självständigt arbetande *Styrgrupp/yrkesprovskommitté* och fastläggandet av ett **REGLEMENTE** skall de yrkesverksammans kompetens ges en inriktning, och fastställas, till gagn för såväl de yrkesverksamma som näringen.

Biträdande Ridinstruktör (Int Level I)

Det övergripande målet är, att Biträdande Ridinstruktören skall ha kompetens, att med iakttagande av ett gott horsemanship, under arbetsledning, men på ett självständigt sätt, sköta ridskolehästar, anläggning och utrustning samt efter gemensam planering utbilda ridskolans elever i grundläggande hästkunskap och ridning.

Horsemanship

MED ETT GOTT HORSEMANSHIP avses att ridinstruktören:

- *Har en attityd som sätter hästens välbefinnande i centrum.*
- *Löser sina arbetsuppgifter på ett sätt som är säkert för häst och människa.*
- *Förstår och delvis kan förutse hästens beteende och reaktioner.*
- *Använder ett korrekt fackspråk.*
- *Arbetar effektivt, rationellt, ekonomiskt och ergonomiskt riktigt.*
- *Har för arbetsuppgiften lämplig klädsel.*
- *Är servicemedveten gentemot kund/hästägare/uppdragsgivare.*
- *Delar med sig av sin erfarenhet.*

Säkerhet och djurskydd

Den Biträdande Instruktörens ledstjärna i all verksamhet skall vara god säkerhet och ett gott djurskydd.

Ridinstruktörsprov

Anvisningar och provbestämmelser rekvideras genom Svenska Ridsportförbundet, Hästsportens Hus, Strömsholm, 730 40 Kolbäck, tel. 0220-456 03 eller 456 13.

Stalltjänst och hästskötsel

Arbetsuppgifter: Under ledning svara för ridskolehästarnas totala skötsel, bedömning av allmäntillstånd, dekorativ hästvård samt klippning av häst.

Mål: Kunna medverka vid uppläggning av väl fungerande arbetsrutiner. Ha en egen färdighet i samtliga förekommande uppgifter samt förmåga att utbilda och instruera elever.

Under ledning ha en regelmässig översyn och kontroll av hästar, foder, närmiljö och kringområden.

Ha grundläggande kunskaper om utfodring av hästar. Ha förmåga, att analysera den enskilda hästens behov med hänsyn tagen till ålder, träningsstatus, hull, tidigare utfodring. Förmåga att upptäcka bristsymptom eller andra avvikelser/reaktioner och vidta åtgärder.

Kompetens att självständigt svara för skötseln av hästar av olika åldrar, karaktär och temperament med uppmärksamhet på hästens välbefinnande och status. Förmåga att tolka hästens reaktion på arbetet och vid behov vidta åtgärder.

Bedömningskriterier: Horsemanship

Hovvård

Arbetsuppgifter: Hovvård, bevaka verknings- och skoningsbehov, samt vidta erforderliga åtgärder, åtgärda tappsko.

Mål: Förmåga att avgöra den enskilda hästens behov av verkning och skoning, samt att tidigt upptäcka sjukliga förändringar i hoven. Färdighet att åtgärda tappsko och förmåga att utrusta hästar för olika arbete med rätt skärpningsmedel.

Bedömningskriterier: Horsemanship, praktisk förmåga, medvetenhet om skaderisker.

Hälsa- och sjukvård

Arbetsuppgifter: Genomföra och dokumentera avmasknings- och vaccinationsprogram samt genomföra tandkontroll. Assistera veterinär, i samråd bedöma och behandla sårskador, lägga omslag, bandagera, utföra eftervård, ta puls, andning och temperatur, tillse att sjukvårdsmaterial finns tillgängligt och förvaras korrekt.

Mål: Kunna bedöma hästarnas allmäntillstånd, tidigt identifiera avvikelser och i samråd avgöra hästens behov av sjukvård och behandling. Förmåga att beskriva hälsotillstånd och assistera veterinär samt utföra sjukvård enligt anvisning. Kunskap om dopingbestämmelser.

Bedömningskriterier: Horsemanship, särskild uppmärksamhet på hästens beteende vid sjukdom och behandling.

Munderingar

Arbetsuppgifter: Munderingsvård, munderingsavpassning, medverka vid uppläggning av skötselrutiner, utföra enklare reparationer.

Mål: Förmåga att rätt utrusta häst för olika typer av arbete efter den enskilda hästens behov. Förmåga att sköta och underhålla munderingar och därmed tillhörande utrymmen samt att medverka vid uppläggning av skötselrutiner.

Bedömningskriterier: Ordningssinne, noggrannhet, ekonomiskt medvetande.

Anläggningar

Arbetsuppgifter: Medverka vid skötsel av anläggning med kringområden, träningsbanor, beten, maskiner och inventarier. Medverka vid reparations- och underhållsåtgärder avseende anläggning, kringområden, träningsbanor, maskiner och inventarier. Medverka vid kontroll av gällande bestämmelser för brandskydd.

Mål: Förmåga att under ledning hålla anläggningen i bruks- och besöksskick. Uppmärksamhet på säkerhetsrisker för hästar och människor samt på brandrisker och brandskydd.
Kunna köra traktor med ändamålsenliga redskap.

Bedömningskriterier: Uppmärksamhet, ordningssinne, praktisk förmåga.

Ridning

Arbetsuppgifter: Rida hästar av olika åldrar, typer och temperament.

Mål: Färdighet att rida äldre hästar av olika typ och temperament i alla discipliner.

Ridningen skall bygga på en klassisk grund med inriktning mot ridsportens tävlingsdiscipliner. Ryttaren skall med en korrekt sits och god kroppskontroll ha förmåga att inverka rytmiskt, mjukt, följsamt och med känsla, så att hästen arbetar rakriktad, taktmässigt, lösgjord och i balans med en god framåtbjudning i en ändamålsenlig form. D v s en form som är anpassad till hästens ålder och förutsättningar och som utvecklar balans, koordination, muskulatur och rörelsemekanik.

Bedömningskriterier: Att utförandet sker enligt ovan. Stor vikt läggs vid ett effektivt och känsligt användande av hjälperna så att alla rörelser kan utföras med små omärkliga hjälper utan synbara ansträngningar för ryttaren, samt att arbetet anpassas efter hästens förutsättningar.

Dressyr

Mål: Färdighet att rida olika dressyrprogram t o m *väl godkänt* LB Dressyr.

Bedömningskriterier: Utförandet avseende korrektheten i ryttarens sits och inverkan samt rörelsernas utförande. Se även bedömningskriterier under ridning. Stor vikt skall läggas vid att hästen arbetas i rätt form.

Hoppning

Mål: Färdighet att hoppa hinder av olika utseende och karaktär upp till 110 cm, samt färdighet att rida en bana 100 cm.

Ridningen ska följa de riktlinjer som finns i "Anvisningar för stilhoppning".

Bedömningskriterier: Enligt stilhoppningsprotokollet.

Terräng

Mål: Färdighet att rida häst i rätt form, balans och tempo över terränghinder av olika utseende och karaktär upp till 90 cm.

Bedömningskriterier: Rätt tempo på olika underlag, rätt anridning avseende olika hinders utseende, karaktär och placering.

Undervisning

Arbetsuppgifter: Under ledning utbilda elever i:

- Ridning med speciell tonvikt på gedigen grundutbildning, t o m rörelser i LA Dressyr. I hoppning enligt anvisningar för stilhoppning.
- Hästkunskap; så ridskoleeleverna med kunskap och omdöme kan sköta och hantera ridskolehästarna.

Mål: Förmåga att:

- Undervisa större grupper av ryttare i ridning, uteritter och förflyttningar till och från övningsplatser.
- Utveckla den enskilda ridskoleelevens kunskap och färdighet samt att grundlägga en korrekt attityd till hästar och ridning och stimulera till ett varaktigt hästintresse.
- Avgöra avvikelser i ryttarens sits och inverkan samt att genom lämpliga övningar kunna rätta till dessa.
- Avgöra hästens ändamålsenliga form och avvikelser från denna.

Kunna planera och genomföra lektioner på ett säkert sätt.

Kunskap om olika munderingars och hjälptyglars funktion och avpassande samt förmåga att förmedla kunskap om detsamma.

Förmåga att medverka vid upprättande av utbildningsplaner på kort och lång sikt för olika elevgrupper.

Medvetenhet om vikten av röst- och talvård.

Kännedom om olika handikapp som kan förekomma bland eleverna för att kunna medverka vid handikappridning, samt väcka intresse för den verksamhet kring hästar och ridning som bedrivs bland elever med olika funktionshinder.

Bedömningskriterier: Kunskap, säkerhet, horsemanship, resultatmedvetenhet, känsla, uppmärksamhet, placering, uttrycksätt, framförande, förutseende.

Hästutbildning

Mål: Förmåga att:

- Under arbetsledning väl rida skolade hästar, i syfte att bibehålla hästarnas utbildningsståndpunkt och med målsättning att uppnå en god ridbarhet.
- Under ledning utbilda t o m lätt klass i dressyr, samt i hoppning enligt anvisningar för stilhoppning.
- Under arbetsledning planmässigt bygga upp hästens fysik och kondition, att trappa ner konditionen, att disponera hästens arbetspass och ge akt på hästens reaktioner på arbetet.

Bedömningskriterier: Resultatmedvetenhet, känsla, uppmärksamhet, aktgivande på hästens reaktioner/signaler, horsemanship, säkerhet och förutseende.

Longering

Arbetsuppgifter: Iordningsställa häst för longering, longera hästar i olika utbildningsstadier.

Mål: Förmåga att utrusta och longera hästar av olika karaktär och utbildningsstadier, säkerhetsmässigt korrekt samt i rätt form, tempo och balans.

Bedömningskriterier: Horsemanship, känsla, säkerhet häst/människa, riskmedvetenhet, bedömning underlag.

Tömkörning

Mål: Kännedom om principerna för tömkörning.

Bedömningskriterier: Förmåga att redogöra för principerna beträffande tömkörning, utrustning och säkerhetsaspekter.

Visning av häst vid hand

Arbetsuppgifter: Visning av häst vid hand i olika besiktningssituationer.

Mål: Kunna förbereda häst för visning vid hand i olika sammanhang med hänsyn tagen till den enskilda hästens förutsättningar, förmåga att visa korrekt i olika situationer.

Bedömningskriterier: Horsemanship, följsamhet, kontroll, säkerhet.

Löshoppning

Arbetsuppgifter: Under ledning förbereda för och genomföra löshoppning med hästar i olika åldrar och utbildningsståndpunkter.

Mål: Kunna medverka vid löshoppning.

Bedömningskriterier: Horsemanship, riskmedvetande.

Transport

Arbetsuppgifter: Utrusta häst för transport, förbereda och kontrollera transportvagnen, lasta/lossa.

Mål: Förmåga att säkerhetsmässigt korrekt utrusta och lasta/lossa häst vid transport, samt att transportera med iakttagande av hästens hälso- och miljökrav samt i enlighet med trafiklagstiftningen.

Bedömningskriterier: Horsemanship, uppmärksamhet på säkerhetsrisker och hästens behov.

Ridskoleadministration

Arbetsuppgifter: Medverka vid bokning och uppföljning av ridgrupper samt dagrapportering.

Mål: Förmåga att utföra dagliga administrativa verksamhetsrutiner.

Hästkunskap

Kännedom om hästens exteriör, byggnad, fysiologi såsom; hästens kroppsdelar, skelett, viktigaste muskler och inre organ. Hästens rörelsemekanik och fodersmältningsfysiologi.

Kunna göra enklare exteriörbedömning, signalementsbeskrivning samt enklare åldersbedömning.

Förståelse vad gäller hästens beteende och reaktioner.

Kännedom om:

- Hästens vanligaste sjukdomar och sjukdomssymptom.

Foderlära

Kunskap om hästars näringsbehov, olika fodermedel, näringsinnehåll, egenskaper och användbarhet i enlighet med kraven för Diplomerad hästkötare.

Anläggningar

Kännedom om olika typer av anläggningar för olika ändamål.

Kunskap om ridbanors samt träningsbanors skötsel och lämpligt underlag.

Kunskap om brandrisker och brandskydd. Kunna redogöra för vad som krävs i form av utrustning, utrymningsplan, hästars reaktion m m.

Kännedom om djurskyddsbestämmelser.

Kännedom om arbetsmiljöfrågor.

Ridlära

God kunskap om den klassiska ridningens grunder samt kännedom om hästens rörelseapparat och mekanik.

Kunskap om:

- Olika dressyrörelser t o m Lätt A.
- Dressyrens tävlingsreglemente (TR) samt dressyren som tävlingsform för utbildning av ekipage inför märkestagning.
- Hoppningens tävlingsreglemente (TR) samt hoppning som tävlingsform för utbildning av ekipage inför märkestagning och tävling.
- Lämpliga övningar för grundutbildning av ryttare i hoppning.
- Olika och lämpliga övningar i skolridning för att systematiskt förbättra sits och inverkan
-

Pedagogik

Kännedom om och förmåga att tillämpa ändamålsenliga pedagogiska metoder, samt att skapa en gynnsam inlärningsmiljö, främst för utbildning i grupp.

Kännedom om människors inlärningsförmåga i olika åldrar.

Kunna agera och kommunicera så att elever i olika åldrar kan tillgodogöra sig teoretisk och praktisk undervisning.

Ridskolan som företag

Kännedom om:

- Olika driftsformer för ridskoleverksamhet
- Samarbetsformer mellan ridskola och ridklubb avseende ansvarsområden, mål- och verksamhetsplanering samt ekonomiska frågor.
- Ridskolans rutinmässiga administrativa arbete.

Kunskap om kundservice.

Hästnäringen, sporten, organisationer

Kännedom om hästhållningens olika organisationer, arbetsmarknadens parter samt deras verksamhetsområden.

Lagstiftning

Kännedom om vägtrafikbestämmelser och allemansrätt.

Kännedom om djurskyddsbestämmelser.

Kännedom om lagar och bestämmelser beträffande läkemedelshantering .

RIKSANLÄGGNINGAR MED HÄSTYRKESUTBILDNING, RID & KÖRSPORT

**Sveriges Avels- och Hästsportcentrum Flyinge, 240 32 Flyinge.
Tel. 046-64900.**

**Ridskolan Strömsholm, 730 40 Kolbäck.
Tel. 0220-451 00.**

**Wångens Häst & Utbildningscentrum, 830 44 Nälden.
Tel. 0640-430 03.**

ARBETSMARKNADS- OCH INTRESSEORGANISATIONER

**Tjänsteföretagens Arbetsgivarförbund, Box 16371, 103 26 Stockholm.
Tel. 08-762 77 00.**

**Svenska Kommunalarbetarförbundet, Box 100 36, 200 43 Malmö.
Tel. 040-778 90.**

**Avelsföreningen för Svenska Varmblodiga Hästen, Flyinge, 240 32 Flyinge.
Tel. 046-528 40.**

**Ridskolornas Riksorganisation, Grimsta IP, 162 26 Vällingby.
Tel. . 08-38 71 51.**

**Hästyrkesförbundet, Västergötlands Ridsportförbund, c/o Mariana
Franzén, Torpaväg 25, 460 20 Sjuntorp.
Tel. 0520-44 44 24.**

**Svenska Hästavelsförbundet, Herrskogsvägen 2, 730 40 Kolbäck.
Tel. 0220-454 00.**

**Svenska Ridsportförbundet, Ridsportens Hus, Herrskogsvägen 2, 730 40
Kolbäck. Tel. 0220-456 00.**